

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ

Национален статистически институт

Ключови показатели за България

Последни данни: 30 юни 2009 г.

Следваща актуализация: 30 септември 2009 г.

		2006	2007	2008	Дек. '08	Ян. '09	Фев. '09	Март '09	Април '09	Май '09
1. Производство										
Показател на доверие в промишлеността ^{1.1}	баланс	4.1	8.7	6.6	-5.6	-5.9	-5.8	-9.0	-6.2	-8.2
Промишлено производство ^{1.2}	yoу % ch.*	6.2	9.7	0.9	-8.5	-18.4	-17.7	-16.9	-20.0	
		2006	2007	2008	IV тр. '07	I тр. '08	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09
Брутен вътрешен продукт ^{1.3}	yoу % ch.*	6.3	6.2	6.0	6.9	7.0	7.1	6.8	3.5	-3.5
2. Индивидуално потребление										
Показател на доверие на потребителите ^{2.1}	баланс	-34.4	-31.7	-36.6	-33.6	-35.8	-38.5	-38.5	-45.2	-52.8
		2006	2007	2008	Дек. '08	Ян. '09	Фев. '09	Март '09	Април '09	Май '09
Продажби в търговията на дребно ^{2.2}	yoу % ch.*	12.7	19.4	3.5	-3.3	-1.9	-6.4	-8.3	-9.3	
		2006	2007	2008	IV тр. '07	I тр. '08	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09
Индивидуално крайно потребление ^{2.3}	yoу % ch.*	8.5	5.1	4.5	3.4	5.7	5.3	5.9	1.8	-6.0
3. Инвестиции										
Използване на оборудването в промишлеността ^{3.1}	%	68.4	72.6	74.9	75.0	75.7	74.4	74.5	70.6	67.4
Бруто образуване в основен капитал ^{3.2}	yoу % ch.*	14.7	21.7	20.4	14.0	15.5	28.6	22.3	15.8	-14.1
Изменение на запасите ^{3.3}	% от БВП	5.8	7.0	5.0	6.1	5.0	8.6	4.6	2.2	0.7
4. Пазар на труда										
Безработица ^{4.1}	%	9.0	6.9	5.6	6.1	6.5	5.8	5.1	5.0	6.4
Заети лица ^{4.2}	yoу % ch.*	4.4	4.6	3.3	4.6	4.9	3.7	3.1	1.7	-0.8
Разходи за труд ^{4.3}	yoу % ch.*	4.7	16.9	19.1	19.8	21.2	21.5	19.5	18.9	19.2
		2006	2007	2008	Дек. '08	Ян. '09	Фев. '09	Март '09	Април '09	Май '09
Недостиг на работна сила в промишлеността ^{4.4}	%	11.7	16.3	20.0	12.1	13.2	12.2	12.5	9.0	12.2
Заплати ^{4.5}	yoу % ch.*	11.3	19.5	21.7	17.9	16.3	16.7	15.8		
5. Международни трансакции										
Поръчки от чужбина в промишлеността ^{5.1}	баланс	-39.7	-23.3	-23.1	-29.7	-31.1	-41.0	-44.5	-48.6	-53.6
Износ на стоки ^{5.2}	млн. евро	12011.9	13511.9	15277.5	950.1	810.4	896.3	962.8	825.5	
Внос на стоки ^{5.3}	млн. евро	-17574.1	-20757.2	-24035.8	-1595.5	-1154.0	-1245.4	-1408.8	-1290.5	
Търговско салдо ^{5.4}	млн. евро	-5562.3	-7245.3	-8758.3	-645.4	-343.5	-349.1	-446.0	-464.9	
Текуща сметка ^{5.5}	млн. евро	-4652.5	-7267.4	-8634.2	-867.5	-481.9	-285.9	-504.2	-418.3	
Преки инвестиции (нето) ^{5.6}	млн. евро	6021.5	8283.6	5685.0	345.6	289.0	137.3	308.5	196.6	
Порфейлни инвестиции (нето) ^{5.7}	млн. евро	292.2	-518.4	-469.7	26.8	-264.4	-78.0	6.9	-28.8	
		2006	2007	2008	IV тр. '07	I тр. '08	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09
Износ на стоки и услуги ^{5.8}	yoу % ch.*	8.7	5.2	2.9	6.0	9.2	5.1	3.8	-6.0	-17.4
Внос на стоки и услуги ^{5.9}	yoу % ch.*	14.0	9.9	4.9	5.7	5.8	13.7	4.2	-3.2	-21.1
6. Цени										
ХИПЦ ^{6.1}	yoу % ch.*	7.4	7.6	12.0	7.2	6.0	5.4	4.0	3.8	3.0
Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) ^{6.2}	yoу % ch.*	8.7	7.9	13.3	4.7	2.2	0.5	-1.1	-2.3	-3.2
Очаквания за продажните цени в промишлеността ^{6.3}	баланс	10.8	17.3	17.1	9.6	10.7	5.7	-3.7	1.8	1.0
Очаквания за продажните цени в търговията на дребно ^{6.4}	баланс	18.0	27.5	36.4	6.8	-2.1	0.8	-1.0	2.0	0.7
7. Парични и финансови показатели										
СОФИБОР (тримесечен) ^{7.1}	индекс	3.69	4.90	7.14	7.74	7.03	6.61	6.58	6.05	5.98
МЗ ^{7.2}	yoу % ch.*	26.9	31.2	8.8	8.8	8.3	7.6	6.3	5.1	4.6
Вземания по кредити от нефинансови предприятия и домакинства ^{7.3}	yoу % ch.*	23.7	63.7	32.5	32.5	30.6	27.0	24.5	20.2	15.5
Обменен курс USD/BGN ^{7.4}	стойност	1.56	1.43	1.34	1.46	1.48	1.53	1.50	1.48	1.43
Номинален ефективен валутен курс ^{7.5}	индекс	126.4	127.5	131.2	131.2	132.3	132.7	133.3	132.6	

Забележка: * yoу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Коментар

1. Производство

По данни от бизнес анкетите на НСИ през юни 2009 г. **показателят на доверие в промишлеността** се понижава с 3.6 пункта спрямо равнището си през май. Намалението се дължи на по-песимистичните очаквания на мениджърите за производствената дейност през следващите три месеца. Същевременно и нивото на запасите от готова продукция се увеличава.

През април 2009 г. **индексът на промишленото производство** намалява с 20.0% в сравнение със същия месец на предходната година (по предварителни данни). Най-голям спад е регистриран в преработващата промишленост (с 22.2%). В добивната промишленост и производството на електроенергия, газ и вода понижението е съответно с 21.0 и 13.5%.

По предварителни оперативни данни **брутният вътрешен продукт (БВП)** през първото тримесечие на 2009 г. възлиза на 13 961.1 млн. лв. по текущи цени, като на човек от населението се падат 1 831.3 лева. При среден за тримесечието валутен курс от 1.501134 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 9 300.4 млн. долара и съответно 1 220.0 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 7 138.2 млн. евро, като на човек от населението се падат 936.4 евро. Спрямо първото тримесечие на 2008 г. реалният спад на БВП е 3.5%.

2. Индивидуално потребление

През април 2009 г. **показателят на доверие на потребителите** се понижава със 7.6 пункта в сравнение с януари. Засилва се негативизмът в оценките на потребителите за настоящата икономическа ситуация в страната.

През април 2009 г. **приходите от продажби в търговията на дребно** намаляват с 9.3% спрямо същия месец на 2008 година (по предварителни данни). Понижението се дължи на взаимодействието между положителния темп в търговията с хранителни стоки, напитки и

тютюневи изделия (2.9%) и отрицателните темпове в останалите съставни групи. В търговията с компютърна и комуникационна техника и търговията с битова техника, мебели и други стоки за бита понижението достига съответно 15.3 и 17.3%.

За **индивидуално потребление на населението** през първото тримесечие на 2009 г. се изразходват 81.7% от произведения БВП. Реалното намаление на показателя спрямо съответното тримесечие на 2008 година е 6.0%.

3. Инвестиции

През периода от януари до април 2009 г. **средното натоварване на мощностите в промишлеността** намалява с 3.2 пункта и се оценява на 67.4%.

Бруто образуването в основен капитал през първото тримесечие на 2009 г. спрямо същия период на предходната година е 85.9%. Относителният дял на тази категория е 25.9% от БВП.

4. Пазар на труда

През първото тримесечие на 2009 г. **общият брой на заетите лица** на възраст 15 и повече навършени години е 3 262.8 хил., а относителният им дял от населението на същата възраст - 49.5%. В сравнение със същия период на 2008 г. броят на заетите лица намалява с 27.1 хил., а коефициентът на заетост - с 0.2 пункта.

Безработните лица през първото тримесечие на 2009 г. са 222.2 хил., или 6.4% от икономически активното население. В сравнение със същото тримесечие на предходната година коефициентът на безработица не отбелязва съществено изменение, а броят на безработните лица е с 6.6 хил. по-малко.

Според бизнес анкетите на НСИ през юни 2009 г. 12.2% от промишлените предприятия посочват **недостига на работната сила** като фактор, затрудняващ дейността им.

През март 2009 г. **средната работна заплата** е 579 лв. (по предварителни данни), което е с 4.7% повече в сравнение с предходния месец. Спрямо март 2008 г. ръстът е 15.8%.

5. Международни трансакции

Според оценките на мениджърите от промишлеността през юни 2009 г. продължава свиването на осигуреността на производството с **поръчки от чужбина**.

За януари - април 2009 г. **текущата сметка** има дефицит в размер на 1 690.3 млн. евро (5.0% от прогнозния БВП за 2009 г.) при дефицит от 2 777.6 млн. евро (8.1% от БВП) за същия период на 2008 година. Основни фактори за намалението на дефицита по текущата сметка са по-ниските дефицити по търговското салдо (с 938.2 млн. евро) и по статия Услуги (с 260.7 млн. евро).

Търговското салдо за януари - април 2009 г. е отрицателно - в размер на 1 603.6 млн. евро (4.7% от прогнозния БВП за 2009 г.), при отрицателно салдо в размер на 2 541.8 млн. евро (7.5% от БВП) за същия период на 2008 година.

Износът на стоки (FOB) възлиза на 3 495.1 млн. евро за януари - април 2009 г. при 5 020.9 млн. евро за същия период на 2008 г., като намалява с 30.4% на годишна база при ръст от 27.4% за същия период на миналата година. **Вносът на стоки (FOB)** е 5 098.6 млн. евро при 7 562.6 млн. евро за януари - април 2008 г., като намалява с 32.6% на годишна база при ръст от 26.2% за същия период на миналата година.

Преките инвестиции в чужбина за януари - април 2009 г. са 24.0 млн. евро при 436.0 млн. евро за същия период на 2008 година. **Преките чуждестранни инвестиции в страната** са 955.4 млн. евро (2.8% от прогнозния БВП за 2009 г.) при 1 924.3 млн. евро (5.6% от БВП) за същия период на 2008 година. Те покриват 56.5% от дефицита по текущата сметка за отчетния период при 69.3% за януари - април 2008 година.

За януари - април 2009 г. **портфейлните инвестиции - активи** нарастват със 153.1 млн. евро, а за същия период на 2008 г. те намаляват с 37.6 млн. евро. **Портфейлните инвестиции - пасиви** намаляват с 211.2 млн. евро при намаление от 60.9 млн. евро за януари - април 2008 година.

Външнотърговското салдо от стоки и услуги за първото тримесечие на 2009 г. е отрицателно. **Вносът на стоки и услуги** надвишава с 2 382 млн. лв. стойността на износа. Спрямо съответното тримесечие на 2008 г. **износът на стоки и услуги** е намалял реално със 17.4%, а **вносът** - с 21.1%.

6. Цени

През май 2009 г. **хармонизираният индекс на потребителските цени** нараства общо с 3.0% в сравнение със същия месец на 2008 г., като увеличение на цените има във всички наблюдавани групи стоки, с изключение на хранителните продукти и безалкохолните напитки, транспорта и съобщенията.

Цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността през май 2009 г. намаляват с 3.2% в сравнение със същия месец на 2008 година. В преработващата промишленост цените през май спадат с 10.5% спрямо съответния месец на 2008 г., докато при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е регистрирано увеличение с 18.3%.

По данни от конюнктурната анкета през юни 2009 г. предприятията от промишлеността, които предвиждат намаление на **цените**, са повече от тези, които считат, че цените им ще се повишат през следващите месеци, в резултат на което балансовият показател е отрицателен (-2.9%).

7. Парични и финансови показатели

През май 2009 г. **тримесечният индекс на междубанковия пазар СОФИБОР** намалява спрямо предходния месец от 6.05 на 5.98% при стойност 6.88% през май 2008 година.

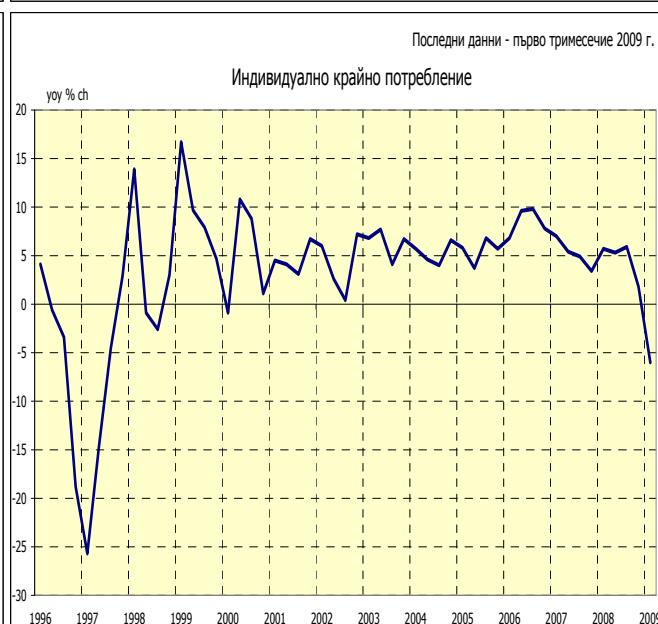
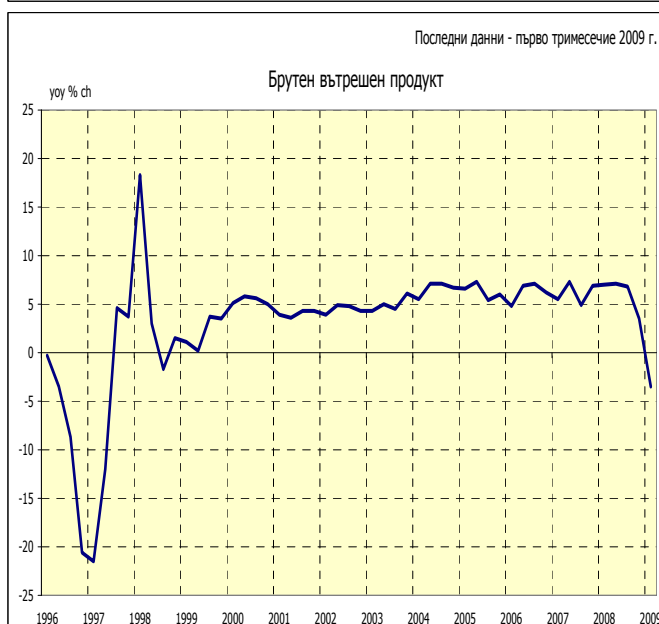
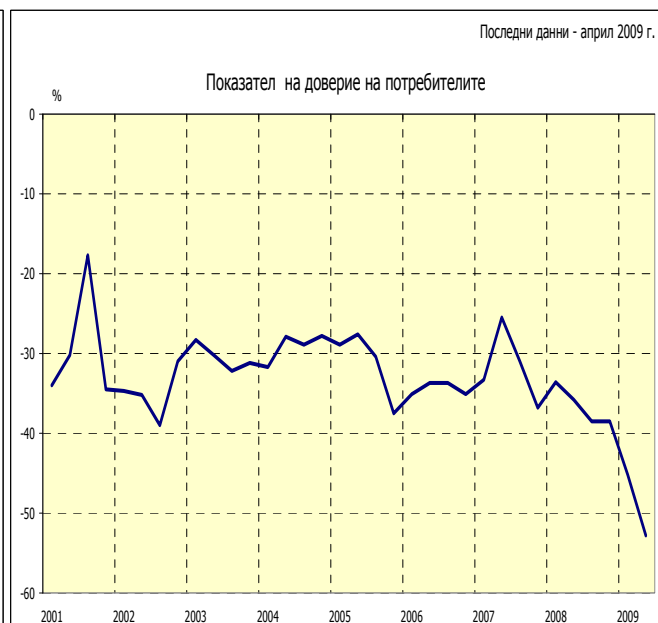
Годишното увеличение на широките пари (**агрегат М3**) през май 2009 г. е 4.6% при 5.1% през април, като в края на май обемът им възлиза на 45.162 млрд. лв. (68.2% от прогнозния БВП за 2009 г.) при 45.023 млрд. лв. за април 2009 година (67.9% от БВП). Тесните пари М1 намаляват през май с 13.7% на годишна база (12.8% спад през април).

Обемът на **вземанията по кредити от нефинансови предприятия и домакинства** през май 2009 г. нараства до 48.722 млрд. лв. (73.5% от прогнозния БВП за 2009 г.), като годишното му увеличение е 15.5% при 20.2% през април 2009 година. Темпът на годишен прираст на кредитите за нефинансовите предприятия през май е 15.4% при 20.5% през предходния месец, а на кредитите за домакинства и НТООД - 15.7% през май при 19.8% през април.

През май 2009 г. **обменният курс на лева спрямо долара** се понижава в сравнение с предходния месец - от 1.48 на 1.43.

1. ПРОИЗВОДСТВО

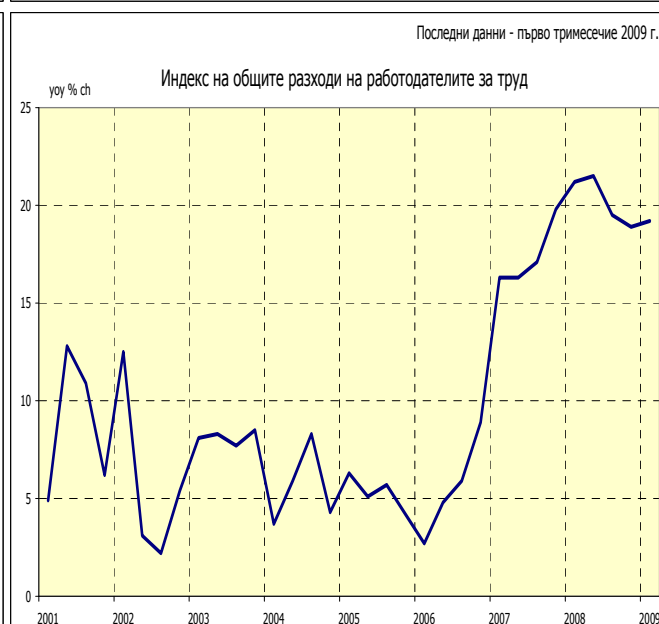
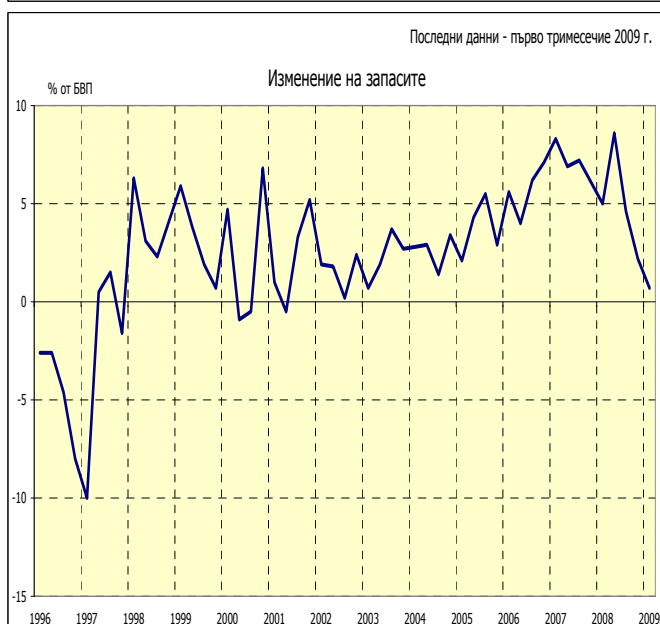
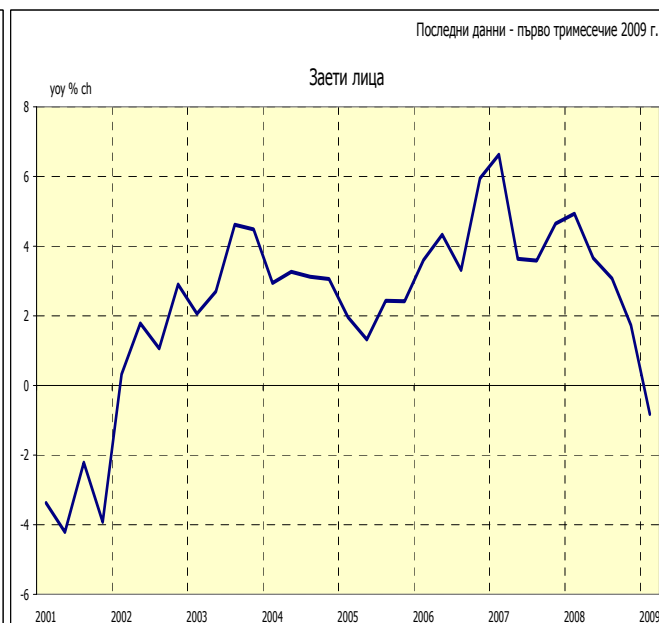
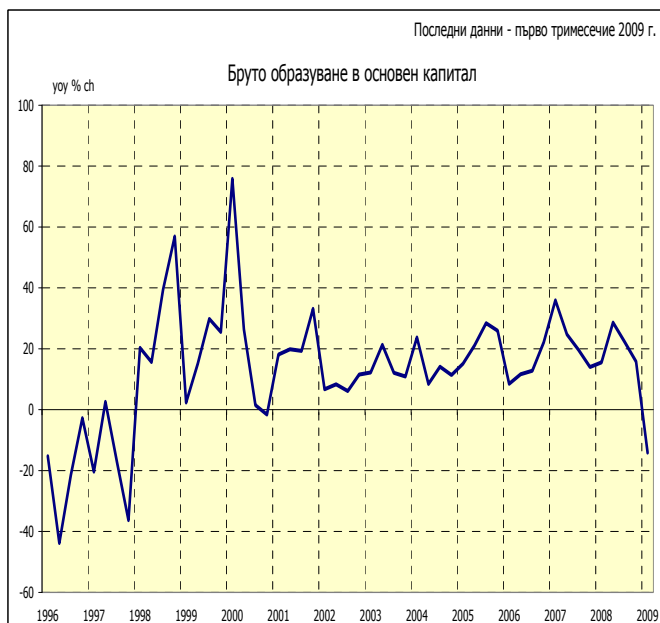
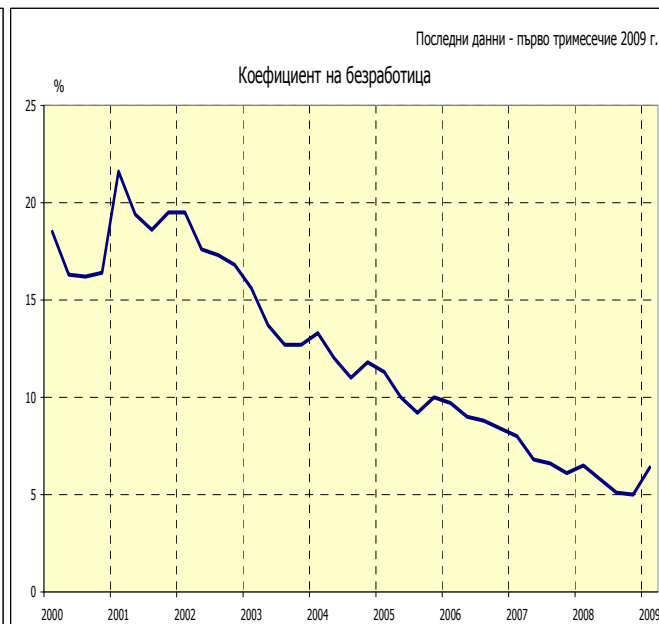
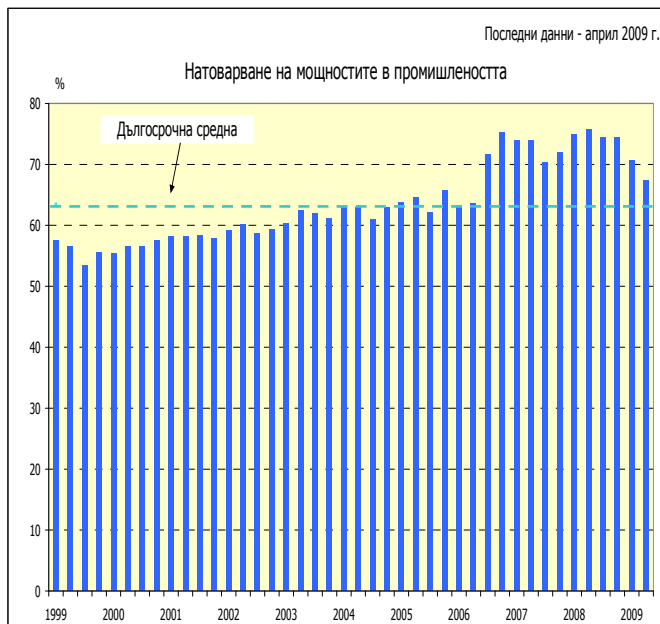
2. ИНДИВИДУАЛНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

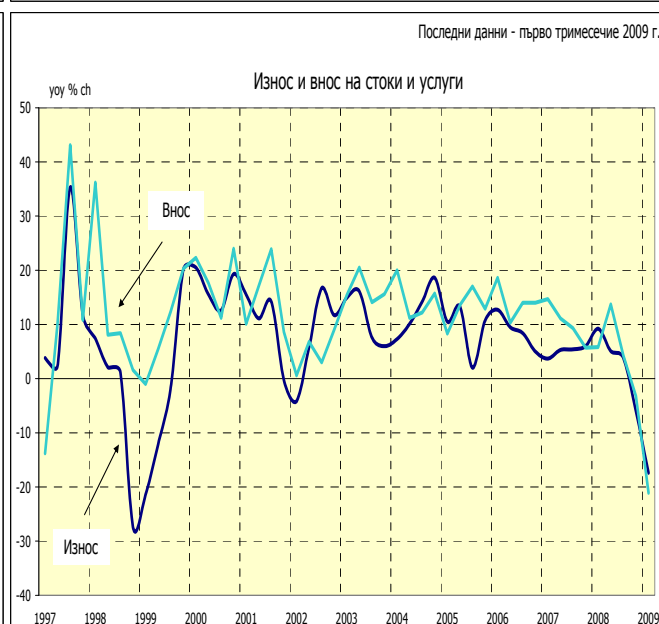
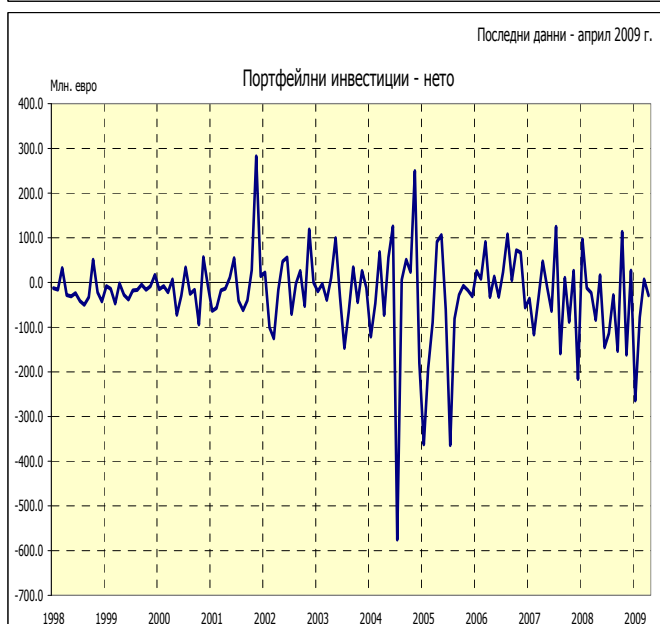
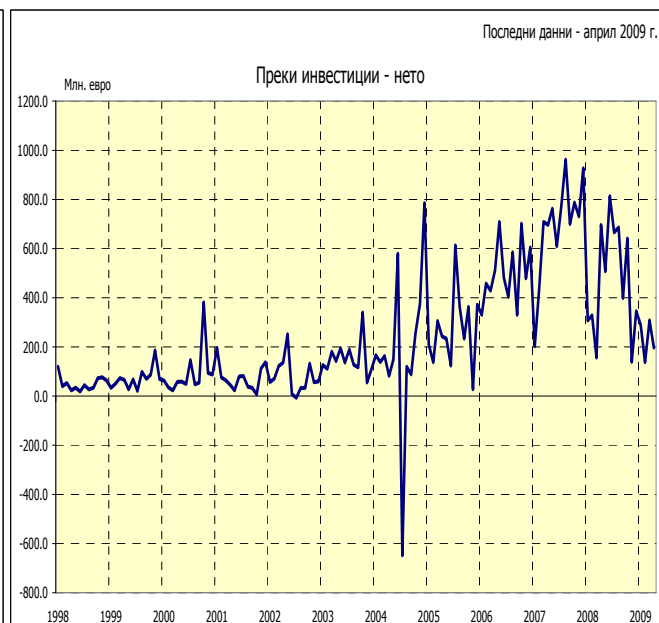
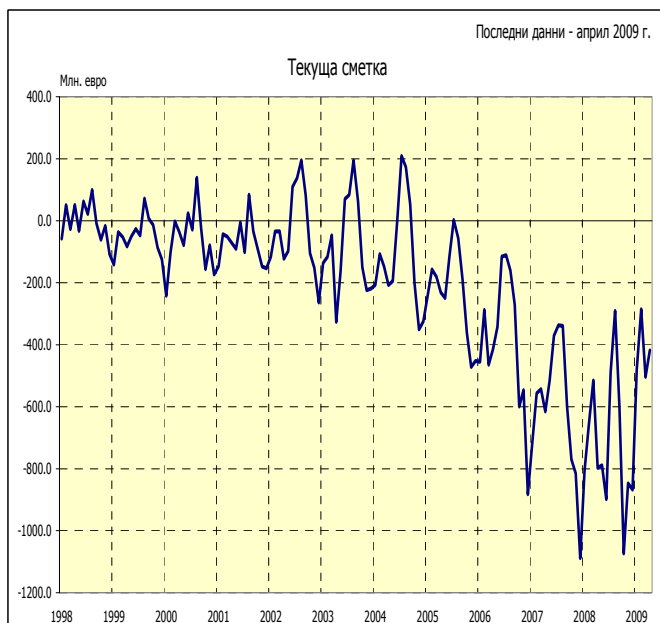
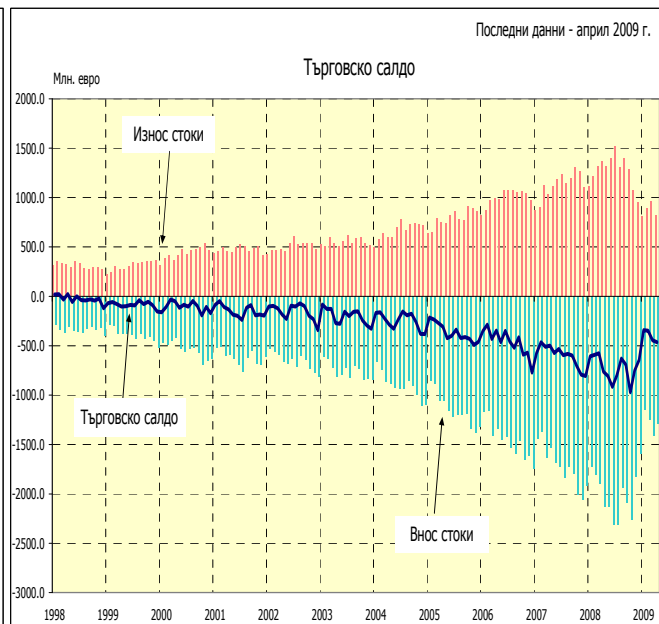
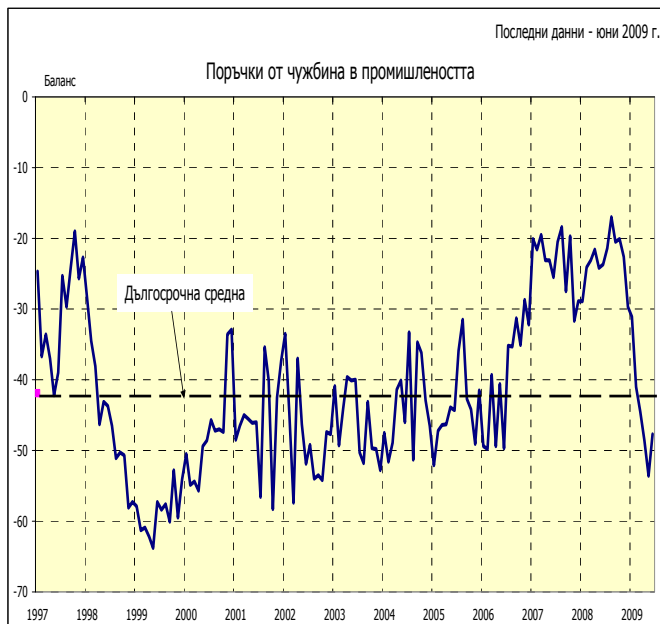
3. ИНВЕСТИЦИИ

4. ПАЗАР НА ТРУДА

Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

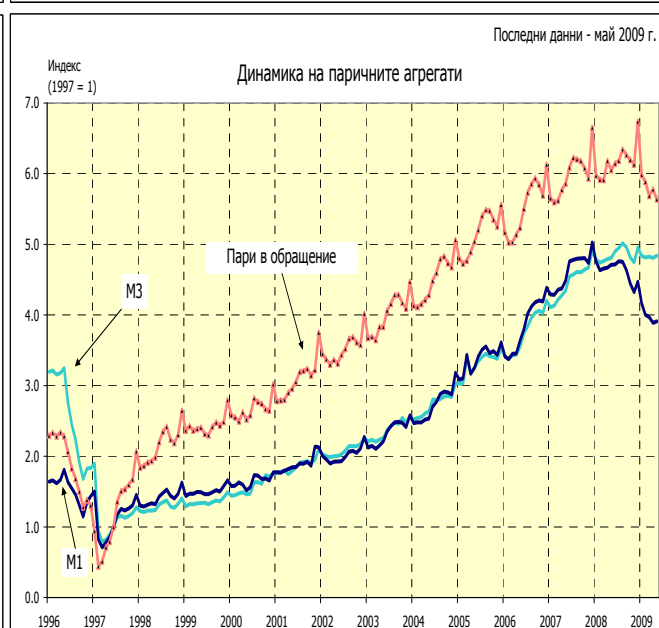
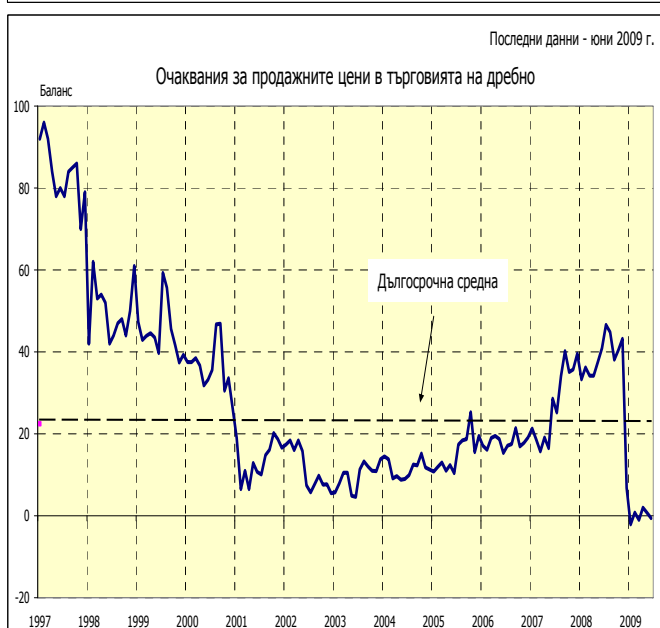
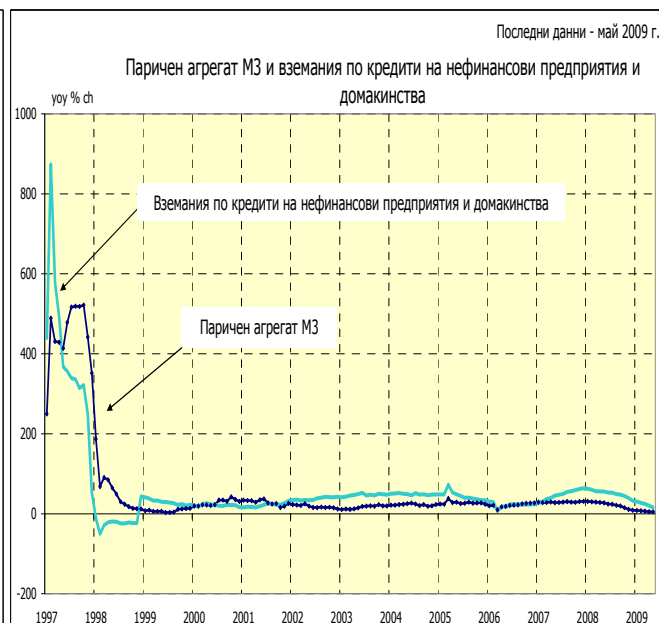
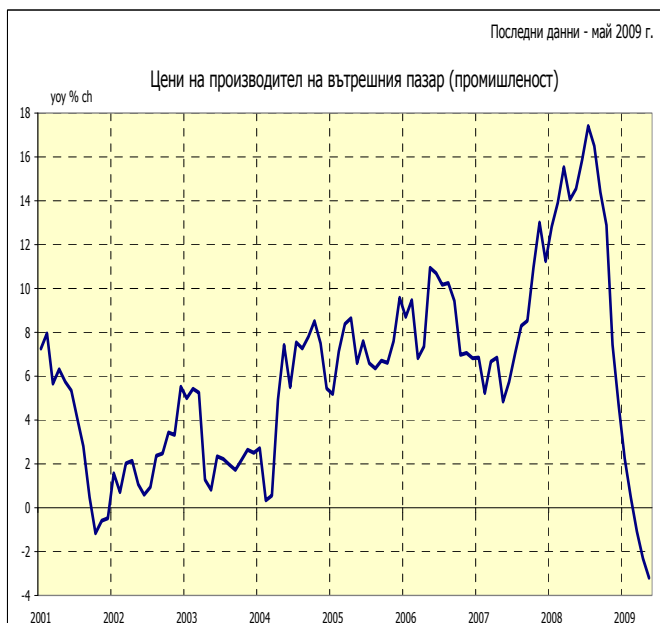
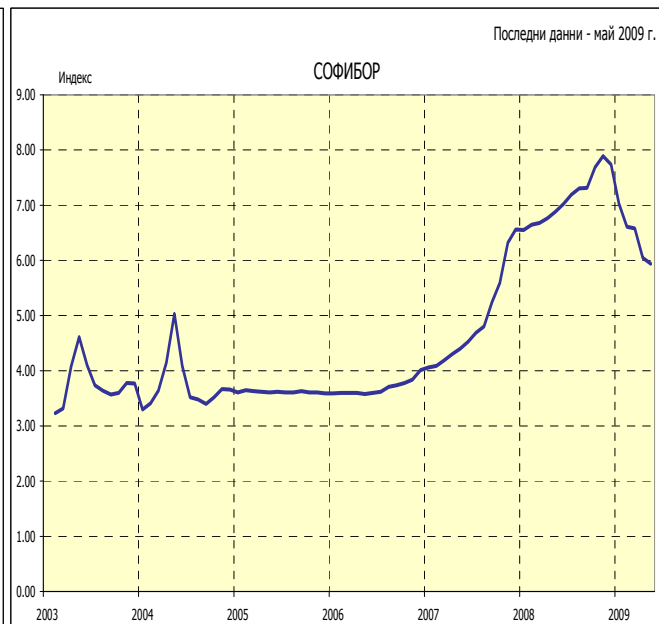
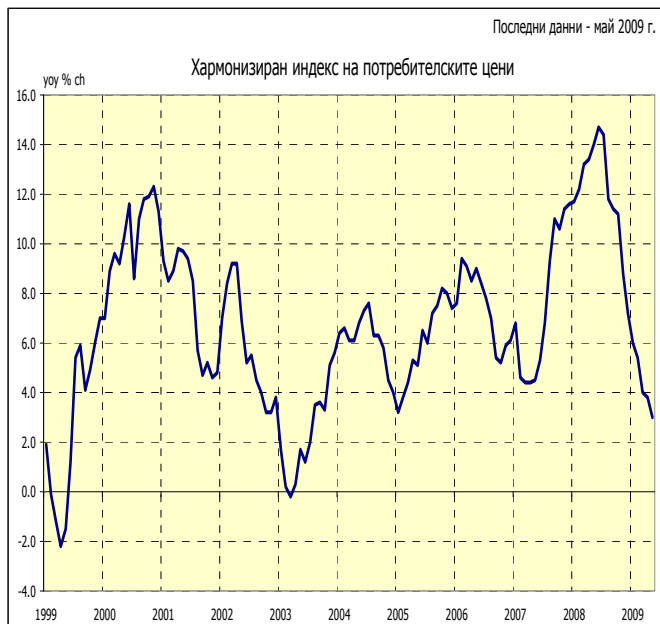
5. МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСАКЦИИ

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

6. ЦЕНИ

7. ПАРИЧНИ И ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Ключови показатели за България - Обяснителни бележки			
№	Показатели	Обяснение	Източник
1. Производство			
1.1.	Показател на доверието в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Показателят на доверие в промишлеността е средна аритметична на балансите на очакваната производствена активност, нивото на поръчките и нивото на запасите от готова продукция (последният баланс се взема с обратен знак)	НСИ
1.2.	Промишлено производство	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
1.3.	Брутен вътрешен продукт	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2. Индивидуално потребление			
2.1.	Показател на доверие на потребителите	Наблюдение на потребителите. Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите от четири въпроса (икономическа ситуация, финансово състояние, безработица и спестявания на домакинствата през следващите 12 месеца)	НСИ
2.2.	Продажби в търговията на дребно	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2.3.	Индивидуално крайно потребление	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3. Инвестиции			
3.1.	Използване на оборудването в промишлеността	Средно натоварване на мощностите в промишлеността като процент от пълното натоварване (данните се събират през януари, април, юли и октомври)	НСИ
3.2.	Бруто образуване в основен капитал	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3.3.	Изменение на запасите	В % от БВП	НСИ
4. Пазар на труда			
4.1.	Безработица	Процент от работната сила на България (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.2.	Заети лица	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.3.	Разходи за труд	Индекс на общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите по трудово и служебно правоотношение, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
4.4.	Недостиг на работна сила в промишлеността	Процент от промишлените предприятия, посочили недостига на работна сила като затруднение за осъществяване на дейността им	НСИ
4.5.	Заплати	Номинална стойност, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение	НСИ
5. Международни трансакции			
5.1.	Поръчки от чужбина в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
5.2.	Износ на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.3.	Внос на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.4.	Търговско салдо	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.5.	Текуща сметка	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.6.	Преки инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.7.	Портфейлни инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.8.	Износ на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
5.9.	Внос на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6. Цени			
6.1.	Хармонизиран индекс на потребителските цени	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.2.	Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост)	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.3.	Очаквания за продажните цени в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
6.4.	Очаквания за продажните цени в търговията на дребно	Бизнес наблюдение в търговията на дребно. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
7. Парични и финансови показатели			
7.1.	СОФИБОР	Тримесечен индекс на междубанковия пазар (SOFIBOR: SOFia Interbank Offered Rate, фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове, предлагани на междубанковия пазар)	БНБ
7.2.	М3	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.3.	Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.4.	Обменен курс USD/BGN	Средни стойности за периода	БНБ
7.5.	Номинален ефективен валутен курс	Индекс (юни 1997 = 100)	БНБ